

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Göteborgs universitet

Anna Brodin
Enhetschef
anna.brodin@gu.se

Utbildningsdepartementet

Yttrande över promemorian *Professionsprogram för rektorer, lärare och förskollärare (U2021/2164)*

Göteborgs universitet har fått möjlighet att svara på remisspromemorian *Professionsprogram för rektorer, lärare och förskollärare (U2021/2164)*. Underlaget har fastställts vid rektors beslutsmöte 2021-10-28 i närvaro av stf universitetsdirektör och representant för Göteborgs universitets studentkårer (videomöte).

Göteborgs universitet ställer sig generellt positivt till regeringens förslag om att införa ett nationellt professionsprogram i vilket ska ingå både en nationell struktur för kompetensutveckling och ett nationellt meriteringssystem. En sådan formaliserad, gemensam och hållbar struktur för kompetensutveckling och meritering kan på ett konstruktivt sätt förväntas bidra till att både stärka attraktiviteten för skolans professioner samt lärarkårens undervisningsskicklighet och därmed bidra till att kvaliteten i hela skolväsendet höjs.

Göteborgs universitet anser också att den föreslagna strukturen kan antas skapa bättre förutsättningar för att stärka skollagens krav om ett skolväsende förankrat på vetenskaplig grund, vilket för universitet och högskolesektorn är en alltmer central fråga att värna och slå vakt om.

Göteborgs universitet vill särskilt framföra vikten av att den kompetens som redan finns på universitet och högskolor används och utgör en given del både i framtagandet av en nationell struktur, likväl som i dess implementering. Göteborgs universitet vill också betona vikten av att den nationella strukturen utvecklas i nära samverkan mellan profession, skolhuvudmän och högskolesektorn. Här är det angeläget att redan pågående samverkansmodeller utnyttjas och att det även ges stort utrymme för regional anpassning vilken bör följa befintliga och relevanta indelningsgrunder för lärosäten och skolhuvudmän där sådana finns.

Framtagande av nationell struktur för ett professionsprogram kan förväntas innebära en ökad långsiktighet avseende fortbildningsverksamhet. Denna utveckling välkomnas av Göteborgs universitet som i detta sammanhang också lyfter vikten av hållbara ekonomiska förutsättningar som kan ge en rimlig planeringshorisont.

I promemorian finns utöver ovan ett antal områden som Göteborgs universitet särskilt vill synliggöra och kommentera:

6.1 Staten ska ta ett tydligare ansvar för rektorers, lärares och förskollärares professionsutveckling

Göteborgs universitet understryker vikten av att den nationella strukturen som byggs upp har en tydlig koppling till och överensstämmer med den befintliga akademiska karriär- och examensstrukturen med såväl yrkesexamina och examensnivåerna för generella examina (kandidat-, magister-, master-, licentiat- och doktor).

Ett kommande professionsprogram behöver kopplas ihop med och tydligare bygga vidare på befintlig lärarutbildning, fortbildning och forskarutbildning för skolväsendets professioner. Utbildningsväsendet – från för- och grundskola till forskarutbildning - ska utgöra en sammanhängande och transparent helhet. Ett sammanhängande utbildningssystem skapar bättre förutsättningar för kvalitet och optimerad resursanvändning samt underlättar rörlighet mellan utbildningar, mellan verksamheter och bidrar till bättre villkor för samverkan om såväl utbildning som forskning.

Göteborgs universitet betonar att professionsprogrammet behöver innehålla ett bredare innehålls- och ämnesmässigt kompetensutvecklingsutbud än det som föreslås. För att svara mot samtliga skolprofessioners behov av kompetensutveckling efter examen på grundläggande nivå måste även ett relevant kursutbud, på i första hand avancerad nivå, i bland annat skolans undervisningsämnen, pedagogik, fritidspedagogik och skolutveckling ingå.

Ett kommande professionsprogram måste också öppna för att fler yrkesverksamma lärare och förskollärare både kan nå och även genomföra en forskarutbildning. I detta sammanhang behövs bland annat relevanta kompletterande utbildningsvägar för de som genomgått grundutbildning till lärare innan 2001 vilken inte gav behörighet till forskarutbildning. För att universitet och högskolor ska kunna ta emot fler forskarstuderande är det nödvändigt att den nationella strukturen för professionsprogram leder till en bestående utbyggnad av anslag till relevant forskarutbildning.

6.3 Det nationella meriteringssystemet ska innehålla två meriteringsnivåer för legitimerade lärare respektive förskollärare

Göteborgs universitet önskar att förtydliganden görs avseende kriterierna för meriterad lärare så att examen på mastersnivå utgör krav för en blivande meriterad lärare.

I sammanhanget vill Göteborgs universitet även lyfta fram möjlighet för att lärares medverkan i forskning ska betraktas som en meriteringsgrundande så kallad kvalificerad arbetsuppgift.

Det behöver också finnas en tydligare länkning mellan nivåerna meriterad och särskilt meriterad som kopplar till dokumenterad undervisningsskyldighet inom skolväsendet. I promemorian föreligger inga krav på motsvarande utan avsaknad av visad undervisningsskicklighet kan enligt förslaget kompenseras med undervisning på universitet och högskola. Göteborgs universitet menar att detta är olyckligt och riskerar att skapa legitimitetsproblem för särskilt meriterade lärare i en skolpraktik, särskilt då undervisningsskicklighet är starkt betonat i det kommande professionsprogrammet. I detta sammanhang är det viktigt att synliggöra att det finns en bred kompetens om och erfarenhet

av kollegial granskning och bedömning kopplad till undervisningsskicklighet inom universitets- och högskolesektorn vilken med fördel kan användas i kommande arbete.

Göteborgs universitet är positivt till att promemorians förslag för särskilt meriterad lärare knyter an till akademins forskarnivå. Det är väsentligt att fler verksamma lärare har motsvarande meritering för att skolan ska kunna vila stadigt på vetenskaplig grund. I sammanhanget är det dock väsentligt att ett kommande beslut tydliggör innebörden av lektorstitel i skolväsendet för att undvika eventuella missförstånd med högskolesektorns användning av titulaturen.

Göteborgs universitet vill vidare synliggöra den snäva begränsning avseende ämnesområden för forskarutbildning som promemorian föreslår som grund för särskild meritering för yrkesverksamma lärare. Här är det viktigt att skrivningar avseende möjliga ämnen och områden inom vilka forskarutbildning kan genomföras tydligare anpassas både till akademins logiker och skolverksamheternas behov och kompetensområden.

Som ett av landets lärosäten med ansvar för rektorsutbildning vill Göteborgs universitet också tydligt understryka vikten av att den nationella meriteringstrukturen även inkluderar meriterade rektorer. En egen väg för rektorers meritering behöver därför utredas och sedan inkluderas i den nationella strukturen för att öka attraktiviteten i uppdraget och skapa liknande incitament för rektorer att stanna kvar i skolväsendet och bidra till kvalitetsutveckling och en mer likvärdig skola och förskola.

6.6 Ett råd för professioner i skolväsendet ska inrättas för att säkra professionernas inflytande

Göteborgs universitet stödjer förslaget om att inrätta ett nationellt råd för professioner i skolväsendet. Uppbyggnad av en nationell struktur kräver att en samlad yta för dialog mellan berörda parter inrättas och formaliseras. Det är dock väsentligt att antalet ledamöter från akademien utökas för att på ett rimligare sätt inkludera kompetenser och kunskaper om den komplexitet som lärarutbildning, lärarfortbildning och rektorsutbildning utgör och vilka krav detta ställer på ett nationellt professionsprogram. Akademins kompetenser är även nödvändiga i ett kommande råds uppgift med att identifiera kriterier i det föreslagna meriteringssystemet.

I detta sammanhang vill Göteborgs universitet också betona vikten av det nationella rådets koppling till och dialog med regionala kontexter. En kombination av nationella riktlinjer, som säkrar gemensam inramning, och möjligheter att ta hänsyn till och utnyttja regionala förutsättningar lägger en god grund för ett kommande professionsprogram.

Med vänliga hälsningar

Eva Wiberg, rektor

SIGNATURSIDA

Detta dokument har elektroniskt undertecknats av följande
undertecknare:

NAMN:	Mette Sandoff
TITEL, ORGANISATION:	Stf rektor, Göteborgs universitet
IDENTIFIKATIONSTYP:	Göteborgs universitet
IDENTIFIKATIONS-ID:	_4704cffa-ccd9-4e61-bbc9-2c9aeb851224
DATUM & TID:	2021-10-28 14:52:44 +02:00

Certifierad av Comfact Signature
Accepterad av alla undertecknare
2021-10-28 14:52:50 +02:00
Ref: 1207065
www.gu.se

[Validera dokumentet](#) | [Användarvillkor](#)